

Organisatie van het schooljaar in het secundair onderwijs

1. Inleiding

De betrokken regelgeving is opgenomen in het besluit van de [Vlaamse regering van 31 augustus 2001](#), zoals gewijzigd, en is van toepassing op het voltijds gewoon en buitengewoon secundair onderwijs, het deeltijds beroepssecundair onderwijs en de deeltijdse vorming.

2. Duur van het schooljaar

Het schooljaar loopt van 1 september tot en met 31 augustus daaropvolgend. Na laatstgenoemde datum is geen enkele onderwijsactiviteit (ook geen leerlingenstage) meer mogelijk die betrekking heeft op het voorbije schooljaar; uitzondering hierop vormen waar mogelijk, laattijdige beslissingen van de klassenraad of beroepen tegen omstreden beslissingen van voornoemde klassenraad.

Indien 31 augustus de einddatum van het schooljaar is, dan betekent dit anderzijds dat regelmatige leerlingen ertoe gehouden zijn om aan alle onderwijsactiviteiten die de school in de zomerperiode organiseert, deel te nemen, bv. een leerlingenstage, een vakantietaak.

3. Duur van de schoolweek

In het voltijds gewoon secundair onderwijs en in het buitengewoon secundair onderwijs worden de lessen gespreid over 9 halve dagen van maandag tot en met vrijdag; leerlingenstages worden hierbij buiten beschouwing gelaten. De vrije halve dag (voormiddag of namiddag) kan naar keuze worden bepaald.

In het deeltijds beroepssecundair onderwijs worden de lessen gespreid over maximum 4 halve dagen van maandag tot en met vrijdag. Deze regeling blijft gelden indien het deeltijds beroepssecundair onderwijs beroep doet op de deeltijdse vorming voor organisatie van de algemene vorming. Deze regeling doet anderzijds geen afbreuk aan de mogelijkheid om de lessen in een ander week- of jaarritme te organiseren op voorwaarde dat het totale aantal uren op jaarbasis wordt bereikt.

4. Duur van de schooldag

De lessen vangen ten vroegste om 8 u. aan en eindigen tussen 15 en 17 u. Er is een middagpauze van minimaal 50 minuten. Die moet vallen op een voor het nuttigen van een middagmaal aanvaardbaar tijdstip.

Bij afwezigheid van de leraar en de onmogelijkheid om in vervanging of een vervangende activiteit te voorzien, kan beslist worden dat de leerlingen de school mogen verlaten.

5. Leerlingenstageperiodes

5.1. Opzet

Leerlingenstages komen uitsluitend voor in het voltijds onderwijs; in het deeltijds beroepssecundair onderwijs wordt de component werkplekleren op een andere wijze ingevuld.

Binnen een aantal grenzen kunnen leerlingenstages op elk ogenblik van het schooljaar vrij worden georganiseerd. Hierna worden deze grenzen (= restricties of limieten die niet noodzakelijkerwijze moeten worden uitgeput of bereikt !) en de bijbehorende uitgangspunten weergegeven.

5.2. Uitgangspunten

a) De federale arbeidswet van 16 maart 1971 en zijn uitvoeringsreglementering zijn ook van toepassing op personen die, ook zonder een arbeidsovereenkomst, arbeidsprestaties "onder gezag" leveren. Leerling-stagiairs vallen bijgevolg onder het toepassingsgebied van de wet, wat onder meer impliceert dat ze onderworpen zijn aan het verbod op nachtarbeid en arbeid op zon- en feestdagen.

Het verbod op nachtarbeid slaat op arbeid die wordt verricht tussen 20 en 6 uur. Voor leerlingen ouder dan 16 jaar kan deze grens verlegd worden naar 22 en 6 uur, hetzij 23 en 7 uur, enkel wanneer dit arbeid in ploegen betreft of wanneer de arbeid wegens de aard der werken niet mag onderbroken worden. Daarnaast kunnen afwijkingen op deze nachtarbeid door de bevoegde overheid eveneens worden toegestaan na advies van het (de) betrokken paritaire comité(s) voor bepaalde sectoren, beroepen, werken of categorieën van werknemers. In het verlengde van een Europese norm bestaat er echter een absoluut verbod op arbeid tussen 24 en 4 uur voor jeugdige werknemers (= werknemers tussen 15 en 18 jaar). Rond het verbod op arbeid op zon- en feestdagen vigeert een identiek afwijkingsscenario.

b) Op de werkvloer moet de uurregeling van werknemers en van leerling-stagiairs zoveel als mogelijk gelijklopend zijn.

c) De leerlingenstagespreiding wordt geplafonneerd, zodat het onderwijskarakter steeds aanwezig blijft. De flexibiliteit inzake toegelaten stageperiodes wordt daarenboven gekoppeld aan de volgende uitdrukkelijke voorwaarden:

- o de school is verplicht tot voldoende stagebegeleiding op de stageplaats;
- o stagedoelstellingen zijn leerdoelstellingen, waarbij lerendement vooropstaat. Stages kunnen derhalve nooit een middel zijn ter compensatie van de afwezigheid of ontstentenis van reguliere werknemers, waardoor stagiairs als goedkope werkkrachten zouden fungeren. Ook de stagegever moet via de stagementor voorzien in voldoende begeleiding.

5.3. Restricties

a) Leerlingenstages verlopen conform de in de stage verlenende onderneming of school geldende arbeids- of dienstregeling.

b) Zoals voor reguliere tewerkstelling bestaat er ook voor leerlingenstages een verbod op arbeidsprestaties tussen 20 en 6 uur (of tussen 22 en 6 uur of tussen 23 en 7 uur, onder bovenvermelde voorwaarden) en een verbod op arbeidsprestaties op zon- en feestdagen. Indien er echter voor reguliere tewerkstelling in bepaalde sectoren of beroepen een afwijking op desbetreffend verbod geldt, dan:

- o geldt die afwijking van rechtswege ook voor leerling-stagiairs die meerderjarig zijn;
- o is het hanteren van een afwijking slechts toegelaten voor leerling-stagiairs die minderjarig zijn, indien expliciet voorzien in deze [bijlage](#).

c) Het maximum aantal effectieve lessen met inbegrip van stage-uren per leerling, uitgedrukt in uren van 60 minuten, bedraagt:

- o per dag: 8
- o per week: 38 (in de privésector wettelijk doorgevoerde arbeidsduurvermindering)
- o per schooljaar: 1200

d) Voor leerlingenstages tijdens vakantie- of verlofperiodes wordt verondersteld dat de school een evenwichtige compensatieregeling zal treffen, tenzij het gaat om inhaalstages voor individuele leerlingen die de oorspronkelijke stages wegens ziekte of andere reden niet hebben kunnen lopen.

Indien zomerstages worden opgelegd dan is de school hoe dan ook steeds verplicht aan elke betrokken leerling in de periode juni tot en met augustus tenminste 4 aaneensluitende weken vakantie toe te kennen. Indien de maand juni als vakantie zou worden toegekend, dan wordt het dus voor de onderwijsverstrekkers haalbaar om in bepaalde beroepssectoren (toerisme, hotel ...) stages te plannen voor de volledige maanden juli en augustus. Enkel de duur tijdens dewelke de leerling-stagiair ter beschikking staat van de stagegever om prestaties te verrichten, wordt in rekening gebracht; van alle andere activiteiten die direct of indirect uit de leerlingenstage voortvloeien, wordt abstractie gemaakt.

6. Evaluatieperiodes

Onderstaande richtlijnen gelden enkel voor het voltijds onderwijs (voor wat het BSO betreft: al dan niet modulair georganiseerd).

De pedagogische autonomie van de onderwijsverstrekkers blijft op dit terrein onaangeroerd.

Het maximum aantal dagen dat aan evaluatie kan worden besteed is 30 (= 60 halve dagen); voor scholen die uitsluitend het systeem van permanente evaluatie hebben ingevoerd enerzijds en voor de opleidingsvormen 1, 2 en 3 van het buitengewoon secundair onderwijs anderzijds, is het maximum 9 (= 18 halve dagen).

Onder "evaluatie" wordt binnen onderhavige context verstaan:

- o de organisatie van vooraf aangekondigde examens of proeven over grotere leerstofgehelen (alle mogelijke vakken). Meestal behelst het de evaluatiereeks voorafgaand aan respectievelijk de kerst-, de paas- en de zomervakantie;
- o het besluitvormingsproces inzake leerlingenevaluatie door respectievelijk de begeleidende klassenraad en de delibererende klassenraad;
- o de evaluatiegesprekken met de leerlingen, al dan niet met aanwezigheid van de ouders.

In het bijzonder moet met het volgende rekening worden gehouden:

a) vallen niet onder het opgegeven maximum aantal dagen:

- o de geïntegreerde proef;
- o de bekwaamheidsproeven die opgelegd worden door instanties, extern aan de school, met betrekking tot bepaalde technische of beroepsopleidingen, de zogenaamde externe certificering.

b) om het maximum van 30 (of 9) dagen te bereiken, wordt in termen van halve dagen gerekend.

c) de deliberaties door de bevoegde klassenraden kunnen ten vroegste van start gaan op:

- hetzij de vijfde laatste lesdag van de maand juni
 - hetzij de vijfde laatste lesdag van de maand januari, doch uitsluitend voor de opleidingen Se-n-Se en de modules van de opleiding verpleegkunde die eindigen op 31 januari van het lopende schooljaar.
- d) scholen kunnen opteren voor een regeling waarbij tijdens evaluatieperiodes de leerlingen enkel tijdens examens of proeven of tijdens evaluatiegesprekken op school moeten aanwezig zijn. Indien ouders niet akkoord gaan met die beperkte aanwezigheid is de school verplicht in opvang te voorzien zoals op gewone lesdagen. Opdat ouders van die verplichte opvangmogelijkheid maximaal gebruik zouden maken, is het essentieel om aan de opvang een zinvolle invulling te geven. Dit kan het best worden gerealiseerd door ouders en leerlingen bij de keuze voor zinvolle schoolactiviteiten te betrekken. Het schoolbestuur is dan ook verplicht om de inhoudelijke invulling van de opvang vooraf te overleggen met de schoolraad;
- e) de lesdagen tussen het laatste examen of de laatste proef en het begin van de daaropvolgende vakantie worden als evaluatiedagen beschouwd, tenzij op die dagen onderwijsactiviteiten worden georganiseerd. Indien onderwijsactiviteiten worden georganiseerd, dan geldt het volgende:
- de vaststelling van de inhoudelijke invulling, de pedagogische aanpak en de didactische werkvorm(en) behoren tot de bevoegdheid van de school;
 - de aanwezigheid van de leerlingen is verplicht; in voorkomend geval kan het onder punt d) hiervoor gestelde niet van toepassing zijn;
 - de op lesdagen gebruikelijke uurregeling van de school/structuuronderdeel blijft van toepassing;
 - indien het een leerlingenstage betreft, waarvan de resultaten sowieso worden meegenomen in de eindevaluatie van de betrokken leerling, dan kan de deliberatie pas beëindigd worden van zodra deze stage is beëindigd, onverminderd het in punt c) hiervoor gestelde.

7. Vakanties en andere lesvrije dagen

Aan de bestaande vakantieregeling wordt niet getornd.

Als vakantieperiodes blijven dan ook:

- de herfstvakantie, die begint op de maandag van de week waarin 1 november valt en 1 week duurt. Indien 1 november op een zondag valt, dan begint de herfstvakantie op 2 november;
- de kerstvakantie, die begint op de maandag van de week waarin 25 december valt en 2 weken duurt. Indien 25 december op een zaterdag of zondag valt, dan begint de kerstvakantie de maandag na 25 december;
- de krokusvakantie, die begint op de zevende maandag vóór Pasen en 1 week duurt;
- de paasvakantie, die begint op de eerste maandag van april en 2 weken duurt. Indien Pasen in de maand maart valt dan begint de paasvakantie op de maandag na Pasen. Indien Pasen na 15 april valt dan begint de paasvakantie op de tweede maandag vóór Pasen;
- de zomervakantie, die begint op 1 juli en eindigt op 31 augustus;
- 11 november, paasmaandag, Hemelvaartsdag en de dag nadien, 1 mei, pinkstermaandag;
- voor het voltijds gewoon secundair onderwijs, het deeltijds beroepssecundair onderwijs en de deeltijdse vorming: 1 volledige of 2 halve facultatieve vakantiedag(en), eventueel verschillend per vestigingsplaats. Voor het buitengewoon secundair onderwijs: 2 volledige of 4 halve facultatieve vakantiedagen, eventueel verschillend per vestigingsplaats.

Naast de vakantieperiodes, zijn er 3 andere gevallen waarin de lessen kunnen worden geschorst:

- 1 halve dag per schooljaar, eventueel verschillend per leerlingengroep, om bij het begin van dat schooljaar administratieve en onthaalformaliteiten voor te bereiden;
- 1 dag per schooljaar, eventueel verschillend per leerlingengroep, voor het houden van een pedagogische studiedag voor leraars;
- 1 halve dag, onmiddellijk na parlementaire, provinciale of gemeentelijke verkiezingen in die scholen waar stem- en/of stemopnemingsbureaus waren gevestigd.

8. Afwijkingen

Buitengewone organisatorische, onderwijskundige of levensbeschouwelijke argumenten kunnen scholen er toe brengen om occasioneel of permanent en voor heel de school of enkel voor een bepaalde leerlingengroep, af te wijken van de standaard-tijdsordening inzake de duur van de schoolweek (cf. rubriek 3), en/of de duur van de schooldag (cf. rubriek 4), en/of de periode van herfst-, kerst-, krokus-, paas- en/of zomervakantie (cf. rubriek 7, a) tot en met e)).

Indien de school voor afwijking kiest, dan moet ze zich houden aan volgende twee voorwaarden:

- het normaal aantal lessen op schooljaarbasis en de afwerking van de goedgekeurde leerplannen dient gewaarborgd;

- o elke leerling moet tijdens de maanden juli/augustus ten minste 4 aaneensluitende weken vakantie genieten.

Schoolgebonden afwijkingen op de bepalingen rond leerlingenstages zijn niet mogelijk.

Voor extramuros activiteiten daarentegen, zeker indien meerdaags, is het dikwijls niet uitvoerbaar om het uurschema van de school te volgen; ze worden derhalve per definitie als afwijkend opgevat.

De beslissingsbevoegdheid inzake alternatieve lesspreiding wordt integraal aan het lokaal initiatief toevertrouwd, zodat er geen afwijkingaanvragen aan de overheid dienen voorgelegd te worden.

9. Inspraak

Over de organisatie van het schooljaar in elke school (met uitzondering van de deeltijdse vorming):

- a) kunnen in alle onderwijsnetten de personeelsleden inspraak uitoefenen door middel van onderhandeling in het bevoegde personeelsorgaan;
- b) kan voor wat betreft het gesubsidieerd onderwijs de schoolraad uit eigen beweging schriftelijk advies uitbrengen aan de directie, zie <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=13093#9>
- c) wordt in het gemeenschapsonderwijs adviesbevoegdheid ten aanzien van de directie toegekend enerzijds aan de schoolraad, in aansluiting op het bijzonder decreet van 14 juli 1998 betreffende het gemeenschapsonderwijs, en anderzijds aan de leerlingenraad.

10. Het organisatie-model

Met inachtname van al wat voorafgaat zal het schoolbestuur voor elk van haar scholen, uiterlijk op 30 juni voorafgaand, de organisatie van het volgend schooljaar op punt stellen.

Voor wat de leerlingenstages betreft gaat het daarbij slechts om de grote krachtlijnen, bv. de selectie van bedrijfssectoren, de alternerende en/of blokvorm, de leerlingenstageduur, de al dan niet buitenlandse leerlingenstages), doch niet over het afsluiten van de stageovereenkomsten zelf.

Van de schoolbesturen wordt verwacht dat het organisatie-model, van zodra definitief, onmiddellijk ter kennis wordt gebracht van leerlingen, ouders en personeelsleden. Dit gebeurt door middel van het schoolreglement in het voltijds gewoon en buitengewoon secundair onderwijs respectievelijk centrumreglement in het deeltijds beroepssecundair onderwijs. Voor wat de deeltijdse vorming betreft, wordt het organisatie-model gecommuniceerd via het deeltijds beroepssecundair onderwijs. Het organisatie-model dat een bepaald schoolbestuur in de deeltijdse vorming vastlegt, mag geacht worden de instemming van een schoolbestuur in het deeltijds beroepssecundair onderwijs weg te dragen indien hun centra onderling samenwerken conform de decreetgeving leren en werken.

De schoolbesturen dienen noch aan de onderwijsadministratie, noch aan de onderwijsinspectie of verificatie systematisch mee te delen hoe het schooljaar in elke school wordt georganiseerd. Alle documenten die hierop betrekking hebben moeten wél in de school ter beschikking liggen.

11. De inspectie

De onderwijsinspectie zal bij haar onderzoek of de onderwijsdoelstellingen en de leerlingenbelangen niet in het gedrang komen, steunen op diverse parameters.

Zonder exhaustief te zijn, zijn mogelijke parameters: het profiel van de school, de aard van de opleiding, de leeftijd van de leerlingen, de beschikbare infrastructuur, de geografische inplanting, de samenwerking met het bedrijfsleven (via convenants, regionale technologische centra e.d.).

De vaststellingen door de onderwijsinspectie kunnen van tweeërlei aard zijn.

- a) Ofwel maakt de school op een oneigenlijke of ondoordachte manier gebruik van haar bewegingsvrijheid inzake tijdsbesteding aan evaluaties of leerlingenstages of inzake afwijkingen op de duur van de schooldag, de schoolweek of de vakantieregeling; in dit geval wordt over anomalieën gesproken;
- b) Ofwel handelt de school in strijd met die bepalingen van de regelgeving die eenvormig vastliggen; in dit geval wordt van overtredingen gesproken.

Naast de onderwijsinspectie is ook de inspectie van de sociale wetten actief op het vlak van de controle van de stageplaatsen. Stagegevers én schoolbesturen dragen hier een co-verantwoordelijkheid. De onderwijsinspectie en de inspectie van de sociale wetten opereren weliswaar los van elkaar doch gecoördineerd; door centralisatie en uitwisseling van bestanden, zullen ten aanzien van scholen gelijklopende standpunten worden ingenomen.

12. Anomalieën en overtredingen

Indien de onderwijsinspectie anomalieën constateert dan zal het schoolbestuur in overleg met deze inspectie onmiddellijk haar aanpak bijsturen.

Pas indien het schoolbestuur medewerking weigert, obstructie voert of een overeengekomen regeling niet in de praktijk omzet, gaat de anomalie van rechtswege over in een overtreding. Op dat ogenblik wordt de gefaseerde procedure opgestart die reeds langer voor rechtstreeks vastgestelde overtredingen vigeert.

Deze procedure bestaat erin dat:

- aan het in overtreding zijnde schoolbestuur per aangetekende brief een mededeling wordt gestuurd;
- dat binnen een termijn van 1 maand na betekening van de aangetekende brief (betekening die geacht wordt te gebeuren op de derde werkdag na de versturing) het schoolbestuur verweer kan instellen;
- dat de minister van onderwijs finaal beslist over een eventuele sanctie op basis van het inspectieverslag en het eventueel verweerschrift. Door de inspectie van de sociale wetten vastgestelde inbreuken worden anderzijds bij het arbeidsauditoraat aanhangig gemaakt.

Meer info: <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=13093>